

i dette Lovforslag, og jeg tror, det vilde være heldigt, at et Forslag om det offentlige Fattigvæsen kom til at følges med et Forslag om den frie Fattigforsørgelse. Det var ogsaa det, Kommissionen i sin Tid foreslog efter min Mening, som jeg er enig med Regjeringen i, i omvendt Form, idet en Del mente, at det skulde være det Væsentligste og det offentlige Fattigvæsen det mindre Væsentlige. Men jeg indrømmer, jeg tror nok, de gik for vidt, og jeg skal tilføie, at den Opfattelse, Kommissionen havde, deles ogsaa tilbøielig af det andet Thing, idet der der er indbragt et Forslag om den frie Fattigforsørgelse, som, saavidt jeg erindrer, ogsaa kom her ned i Thinget. Utsaa den tidligere Regjering, saavel som Kommissionen har erkjendt, at skulle vi virkelig udrette Noget for at Fattigbyrden bliver saa lille som mulig, maa vi træde til i Tide, for Vedkommende kommer paa det offentlige Fattigvæsen, og det kan efter min Mening kun ske for det Første derved, at vi faae fri Fattigforsørgelse, og for det Andet derved, at vi gaa samme Vej, som man er gaaet i andre Lande, at vi faae kortere Tid for at vinde Forsørgelsesret efter det 18de Aar. Man kunde gaa saa langt ned med Alderen til Erhvervelse af Forsørgelsestommene ved Ophold, som til det 15de eller 16de Aar. I Norge er det jo saa, at den, der opholder sig paa et Sted 2 Aar efter at have fyldt sit 15de Aar, er forsørgelsesberettiget, i Sverrig er det 16 Aar; men som sagt, i de fleste Lande er man gaaet ned til 2 Aar, for ved Ophold udenfor Fødested at vinde Fattigforsørgelse. Det er min Overbevisning, at vi kunne komme med saa mange Lovforslag, vi ville — saa længe vi ikke ere saa frsindede og humane overfor de Fattige, som jeg ønsker, at de selv vælge det Sted, hvor de kunne erhverve deres Ophold, vil Fattigbyrden komme til at stige. Man har undersøgt det i Norge, sammenlignet det med, hvorledes Fattigvæsenet har udviklet sig for. Man gik til et kortere Tidsrum, nemlig fra 3 til 2 Aar, og i England har det vist sig, at efter mange Aars Forløb svandt Fattigbyrden til omtrent det Halve. Jeg skal saa fuldt som Nogen indrømme, jeg er ikke blind for, at det ikke kan tilskrives alene det, at man i kortere Tid fik Forsørgelsesret, men tillige det, at man i samme Tid har indført mange Velgjørenhedsforeninger og mange frie Forsørgelsesmaader baade i England og tilbøielig ogsaa i Norge; saa det maa ikke overses, at det er ikke alene den Side af Sagen, som har virket til, at Fattigbyrden ikke er bleven mindre; men jeg er overbevist om, at det væsentlig er den, der har bidraget

der til. Det kom ogsaa frem i den tydste Rigsdag, at det væsentlig er den, der vil bidrage til, at Fattigbyrden vil aftage, og naar man i Tydskland ikke er gaaet til 1 i Stedet for 2 Aar, er det, fordi det var saa stort et Spring at gaa fra 15 til 1 Aar, og saa blev man staaende ved 2 Aar. Jeg skal imidlertid ikke opholde mig længere ved dette; men kun sige, at jeg erkjender, at den høitærede Ministers Forslag er et Fremskridt, og et væsentligt Fremskridt fra det nu staaende; det kan ikke negtes, det er min bestemte Opfattelse, naar man tager det i sin store Almindelighed. Der er nok enkelte ubehagelige Pletter ved dette Forslag, men paa dets videre Gang lykkes det maaske at blive fri for disse, og saa kan der maaske komme et godt Forslag ud deraf, naar vi samtidig faae et Forslag om fri Fattigforsørgelse.

Broctenhuss-Schaft: Det forekom mig, at den ærede sidste Taler (Thorup) i sit Foredrag udtalte, at der var nogen Tilbagegang i dette Forslag med Hensyn til Fattigforholdene. Jeg maa sige, at Lovforslaget efter min Mening betegner en overordentlig stor Fremgang. Det har glædet mig meget, at det er kommet frem i Aar, efter at den høitærede Minister jo i Fjor havde lovet saa snart som muligt at fremsætte det, og det har glædet mig meget at gjøre mig bekendt dermed, for det forekommer mig, at man kan sige, at det baade fra Formens og Indholdets Side er et overordentlig vellykket Lovforslag. Jeg er vis paa, at alle de Autoriteter, som ville faae med denne Lov at gjøre, ville være Ministeriet taknemmelige for dette Forslag, og se, naar de blive nærmere bekendte dermed, at mange af de Tvivlspørgsmaal, som der hidtil har været omkring i Kommunerne angaaende de Fattige, ere løste paa en klar og tydelig Maade, saaledes at man kan være temmelig sikker paa, at vi ikke i Fremtiden behøve at returnere til en hel Mængde forskjellige Bøger og Ministerkrivelser, som senere kunne komme, for at gjøre os bekendte med, hvorledes denne Lov skal opfattes. Jeg mener ogsaa, at Indholdet er i alle Henseender overordentlig klart og godt. Det følger af sig selv, at man ikke kan være tilfreds med enhver enkelt Bestemmelse i saa stort et Lovforslag — saaledes er det ogsaa gaaet mig — men i det Hele og Store tror jeg, at man overalt i Landet vil være tilfreds med det. — Naar jeg nærmere skulde gaa ind paa de forskjellige Paragrafer i Loven, saa vil jeg først gjøre opmærksom paa, at den Pligt, som tidligere har paahvilet Opholdskommunen og ligeledes Tjenestekommunen i en vis